

12—17 januari

Debatter m. m.

Fredagen den 12 januari

Sid.

Interpellationer:

av herr Svanström ang. domänverkets förvärv av familj jordbruk	4
av herr Peterson, Eric, om enhetliga regler för utseende av styrelseledamöter i kommunal bostadsförmedling	5
av herr Lundström ang. beskattning av traktamentsersättningar	6

Tisdagen den 16 januari

Interpellationer:

av herr Larsson, Lars, ang. rätt för änka att i vissa fall erhålla befrielse från pensionsavgift	14
av herr Schött om viss återbetalning av avgift vid försenad skatteinbetalning	15
av herr Olofsson ang. översyn av bidragsbestämmelserna för skogliga samverkanområden i lappmarkerna	16

Onsdagen den 17 januari

Interpellation av herr Edström om fortsatta försök i kariesbekämpande syfte med tillsättning av fluor i vattenledningsvatten	19
---	----

Samtliga avgjorda ärenden**Fredagen den 12 januari**

Val av talmanskonferens	3
Val av kanslideputerade	3
Val av suppleanter för kanslideputerade	3
Val av kanslitillsättare	3
Val av ekonomideputerade	4

Tisdagen den 16 januari

Val av ledamöter i de ständiga utskotten	8
Val av statsrevisorer jämte suppleanter	9
Val av medlemmar i Nordiska rådet	10
Val av suppleanter i de ständiga utskotten	10
Val av suppleanter i Nordiska rådet	12

Fredagen den 12 januari

Kammaren sammanträdde kl. 10.00.

Herr **ANDRE VICE TALMANNEN** erhöill på begäran ordet och yttrade:

Herr talman! Jag ber att få hemställa, att första kammaren måtte besluta, att antalet suppleanter i de ständiga utskotten, förutom utrikesutskottet, skall vad denna kammare beträffar bestämmas till: för konstitutionsutskottet 12, för statsutskottet 27, för bevillningsutskottet 14, för bankoutskottet 11, för första lagutskottet 12, för andra lagutskottet 14, för tredje lagutskottet 12, för jordbruksutskottet 14 samt för allmänna beredningsutskottet 17.

Denna hemställan bifölls.

Företogs val av fyra ledamöter i talmanskonferensen; och befunnos efter valförrättningens slut därtill hava blivit utsedda:

herr Andersson, Birger, med 44 röster,
 » Bengtson » 44 » ,
 » Hagberg » 44 » ,
 » Lundström » 44 » .

Då val av två kanslideputerade nu skulle anställas, begärdes ordet av herr **ANDRE VICE TALMANNEN**, som anförde:

Herr talman! För de återstående val som skall förrättas vid detta plenum ber jag att få avlämna gemensamma listor, en för varje val. Listorna har godkänts av de av kammaren valda ledamöterna i talmanskonferensen, och varje lista upp- tar namn på så många personer som det ifrågavarande valet avser.

Herr andre vice talmannen avlämnade därefter fyra särskilda listor.

Den lista, som avsåg valet av kansli- deputerade, upptog under partibeteck-

ningen »Den gemensamma listan» följande namn:

Svensson, Axel
 fröken Andersson

Sedan denna lista upplästs och av kam- maren godkänts, förklarades herr Axel Svensson och fröken Andersson hava bli- vit utsedda till kanslideputerade.

Företogs val av två suppleanter för kanslideputerade.

Den av herr andre vice talmannen av- lämnade lista, som gällde detta val, upp- tog under partibeteckningen »Den gemen- samma listan» följande namn:

Damström
 Andersson, Torsten

Efter det denna lista upplästs och av kammaren godkänts, förklarades herrar Damström och Torsten Andersson hava blivit utsedda till suppleanter för kansli- deputerade.

Anställdes val av sex ledamöter att del- taga i tillsättandet av de i 30 § andra stycket riksdagsstadgan avsedda befatt- ningshavare hos kammaren.

Den av herr andre vice talmannen av- lämnade lista, som avsåg detta val, upp- tog under partibeteckningen »Den gem- ensamma listan» följande namn:

Elowsson, Nils
 Bergman
 Boman
 Jonsson
 Eskilsson
 Elofsson, Gustaf

Sedan denna lista upplästs och av kam- maren godkänts, förklarades herrar Nils Elowsson, Bergman, Boman, Jonsson, Eskilsson och Gustaf Elofsson hava bli- vit utsedda till kanslitillsättare.

Interpellation ang. domänverkets förvärv av familjejordbruk

Företogs val av fyra ledamöter att handhava vården om kammarens ekonomiska angelägenheter.

Den av herr andre vice talmannen avlämnade lista, som gällde detta val, upptogs under partibeteckningen »Den gemensamma listan» följande namn:

Andersson, Birger
Schmidt
Bergh, Ragnar
Johansson, Ivar

Efter det denna lista upplästs och av kammaren godkänts, förklarades herrar Birger Andersson, Schmidt, Ragnar Bergh och Ivar Johansson hava blivit utsedda till ekonomideputerade.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades herr *Möller* för tiden den 15—den 19 innevarande månad för deltagande i sammanträde med Europarådets rådgivande församling i Strasbourg.

Föredrogs och bordlades Kungl. Maj:ts nästlidna dag på rikssalen överlämnade berättelse till 1962 års riksdag om vad i rikets styrelse sig tilldragit.

Vid föredragning av Kungl. Maj:ts under gårdagen på rikssalen överlämnade proposition nr 1, angående statsverkets tillstånd och behov under budgetåret 1962/63, blev densamma bordlagd.

Anmäldes och bordlades *dels* följande till kammaren överlämnade kungl. propositioner:

nr 2, angående utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1961/62;

nr 3, med förslag till lag om ändring av övergångsbestämmelserna till lagen den 18 april 1935 (nr 113) med vissa bestämmelser om arbetsförmedling;

nr 4, angående försäljning av viss kro-noegendom;

nr 5, angående befrielse i visst fall från betalningsskyldighet till kronan; samt

nr 11, med förslag till lag om fortsatt giltighet av hembitrådeslagen den 30 juni 1944 (nr 461);

dels ock Kungl. Maj:ts till kammaren överlämnade skrivelse nr 9, om förordnande av en statsrådsledamot att utöva den befattning med riksdagsärenden, som jämlikt § 46 riksdagsordningen tillkommer en ledamot av statsrådet.

Anmäldes och bordlades riksdagens revisorers berättelse över den år 1961 av dem verkställda granskningen av statsverket;

riksdagens revisorers berättelse om den år 1961 av dem verkställda granskningen av riksbanken;

riksdagens revisorers berättelse om den år 1961 av dem verkställda granskningen av riksgäldskontoret;

justitieombudsmannens ämbetsberättelse; och

militieombudsmannens ämbetsberättelse.

Interpellation ang. domänverkets förvärv av familjejordbruk

Herr SVANSTRÖM (cp) erhöll på begäran ordet och yttrade:

Herr talman! Domänverkets fortgående förvärv av egendomar i bl. a. Kalmar län har i olika sammanhang uppmärksamrats. Under år 1961 väcktes i riksdagen flera motioner rörande denna fråga. I dessa påtalades bl. a. de betydande överpriser som betalats i förhållande till gällande taxeringsvärden — i vissa fall mer än dubbla priser — och framhölls den oro som yngre jordbrukare, arrendatorer och andra hyser då de ser fastighetsvärdena våldsamt stegas och de drömda möjligheterna att förvärva jord och skog helt eller delvis omintetgöras genom domänverkets uppträdande som köpare. Olustkänslorna på bondehåll tog sig bl. a. uttryck i motioner till RLF:s förbundsstämma vari riktades stark kritik mot tendenserna till ökat statsinnehav av skogsmark och jordbruk.

De höga priser som betalats av domänverket synes medföra att flera fastighe-

Interpellation om enhetliga regler för utseende av styrelseledamöter i kommunal bostadsförmedling

ter i närheten av till kronan sålda områden nu hembjudes till nämnda köpare. Sålunda kan det numera förekomma att av lantbruksnämnden såsom bärkraftiga betecknade jord- och skogsbruksfastigheter av familj jordbruks karaktär förvärfas av domänverket trots lantlantbruksnämndens avstyrkande. Liknande oroande iakttagelser rapporteras från flera områden i södra Sverige.

Bibehållandet av många med berättigad framtidstro arbetande självägande brukare av svensk jord och skog har alltid ansetts ur olika synpunkter värdefullt. Statsmakterna har på olika sätt slagit vakt om familj jordbruket med tillhörande skogsmark och eftersträvat att äganderätten till detsamma förbehålles den enskilda sektorn.

Med anledning av det anförda får jag hemställa om kammarens tillstånd att till statsrådet och chefen för jordbruksdepartementet få framställa följande fråga:

Anser herr statsrådet att bärkraftiga familj jordbruk alltjämt i första hand bör bibehållas i enskild ägo?

Vilka åtgärder är herr statsrådet beredd att vidtaga för att icke domänverket skall onödigtvis konkurrera med enskilda köpare, när det gäller förvärv av familj jordbruk med tillhörande skog?

På gjord proposition medgav kammaren, att ifrågavarande spørsmål finge framställas.

Interpellation om enhetliga regler för utseende av styrelseledamöter i kommunal bostadsförmedling

Herr PETERSON, ERIC, (fp) fick nu ordet och anförde:

Herr talman! Missförhållandena vid bostadsförmedlingen i Norrköping har väckt en betydande uppmärksamhet. Av ytterligare uppgifter som framkommit i pressen utgör Norrköping inte något isolerat fall, utan även på andra orter har kritik av samma slag framkommit. Det ligger i sakens natur att det arbete som

bostadsförmedlingarna har att utföra är ytterligt grannliga och att missnöje inte går att undvika. Att man från statsmakternas sida skulle ingripa på detta område med lagstiftning i syfte att fastställa detaljerade regler för bostadsförmedlingarnas arbete synes enligt min mening inte böra komma i fråga. Det skulle med all sannolikhet endast leda till ökad stelhet och ännu längre väntetider för de bostadssökande. Förmedlingarnas arbetsätt bör vederbörande kommun själv fastställa regler för, så att de kan avvägas till varierande lokala förutsättningar och behov samt fungera så snabbt och smidigt som möjligt. Vi bör rimligen utgå från att bostadsbristen skall kunna avvecklas och att bostadsförmedlingarna därför skall bli obehövligen. Men den omständighet, som man från statens sida har anledning att särskilt uppmärksamma i fråga om bostadsförmedlingarnas arbetsätt är att medverka till att ökade garantier skapas för att den bostadssökande allmänhetens skäligen rätt bevakas. En väg att gå härvidlag vore att det så till vida skapades enhetliga regler för bostadsförmedlingarna i vilka det skulle krävas att, därest kommun har eller beslutar inrätta särskild bostadsförmedling, i förmedlingens styrelse skulle ingå ledamöter, minst hälften av samtliga, som inte hade ekonomiska intressen i eller annan direkt förbindelse med bostadsbyggnadsföretag utan blev att anse som mera obundna företrädare för den bostadssökande allmänheten. En allmän regel av sådan innebörd kan knappast anses onödigt inkräkta på kommunens självbestämmanderätt. Bostadsförmedlingens styrelse skulle som hittills är praxis väljas av fullmäktige. Regeln skulle skapa ökade garantier för att de bostadsköandes rätt bevakas. Det borde vara möjligt att på frivillig väg genom överenskommelse i stads- och kommunalförbunden åstadkomma detta. Initiativ härtill bör tas av vederbörande statsråd. Skulle mot förmodan inte överenskommelse härom nås, bör lagstiftning av angivna innehåll komma i fråga.

Under hänvisning till det anförda får

Interpellation ang. beskattning av traktamentsersättningar

jag anhålla om kammarens tillstånd att till statsrådet och chefen för inrikesdepartementet få framställa följande fråga:

Vill herr statsrådet medverka till att enhetliga regler skapas för utseende av ledamöter i styrelse för kommunal bostadsförmedling av innehåll, att minst hälften av ledamöterna inte skall ha ekonomiska intressen i eller annan direkt förbindelse med bostadsbyggnadsföretag utan vara att anse som företrädare för den bostadssökande allmänheten?

På gjord proposition bifölls herr Eric Petersons berörda anhållan.

Interpellation ang. beskattning av traktamentsersättningar

Ordet gavs härefter till herr LUNDSTRÖM (fp), som yttrade:

Herr talman! Reglerna om beskattning av traktamentsersättningar har sedan länge visat sig icke fungera helt tillfredsställande. Från berörda skattskyldigas sida förekommer ofta klagomål rörande reglernas utformning och tillämpning. Traktamentsersättningarna torde erfarenhetsmässigt också vara det skatteområde där tvister mellan skattemyndigheterna och den enskilde ofta förekommer.

De nuvarande reglerna föreskriver som huvudprincip att traktamentsersättning utgiven av staten icke är skattepliktig. Statens traktamentsnormer anses så avvägda, att de täcker uppkommande merkostnader. Däremot är traktamentsersättningar i kommunal eller enskild tjänst i princip skattepliktiga. Avdrag medges i princip endast för styrkta omkostnader. Därutöver föreskriver emellertid anvisningarna till kommunalskattelagen att avdrag för traktamentsersättning i kommunal eller enskild tjänst i allmänhet torde bära medgivas med samma belopp som ersättningen, i den mån denna inte överstiger vad som av staten i motsvarande fall anvisas. Genom denna föreskrift har lagstiftarna med andra ord sökt skapa den likstäl-

lighet vid skattelagstiftningens tillämpning i ifrågavarande hänseende som självfallet måste eftersträvas.

Vid den praktiska tillämpningen har det emellertid visat sig att likställighetsregeln icke efterlevs. Skattemyndigheterna har i fråga om traktamentsersättning i enskild tjänst ansett sig endast bära medge avdrag för styrkta eller som skäligen beräknade merkostnader. Detta gäller i synnerhet i de fall, där traktamentsersättningar för ett större antal dagar kommit i fråga. Genom utslag i mål, som fullföljts till regeringsrätten, synes denna snäva praxis även ha blivit fastställd i högsta instans.

I de fall vederbörande skattskyldig innehar enskild tjänst, där arbetsuppgifterna är i sak identiska med motsvarande befattning på den statliga sidan, är det uppenbart, att denna klart ogynnsammare skattemässiga behandling av hans traktamentsersättningar synes honom orättvis. Det måste därför anses djupt otillfredsställande, att den s. k. likställighetsregeln i anvisningarna till kommunalskattelagen icke visat sig möjlig att tillämpa på det sätt som avsetts. Riksdagen har också visat sig medveten om att nuvarande regler och praxis på detta område icke är tillfredsställande och har — år 1956 — begärt en översyn av ifrågavarande bestämmelser. Riksdagen framhöll då särskilt att det borde tagas under övervägande, om man inte kunde åstadkomma ökad likställighet i beskattningshänseende mellan de i olika tjänster utgående traktamentena. Tyvärr dröjde det ända till mitten av 1959, innan den begärda utredningen tillsattes av Kungl. Maj:t. Utredningen — lönebeskattningsutredningen — är ännu icke färdig. I utredningsuppdraget ingår även andra skatfetekniska spörsmål. Traktamentbeskattningsfrågan borde dock kunna brytas ut och av utredningen behandlas med förtur, därest det skulle finnas att andra i utredningsuppdraget ingående frågor riskerar att ytterligare fördröja utredningsarbetet.

En önskvärd reform borde gå ut på att söka uppnå en ökad schablonmässig tillämpning så att de som är anställda

Interpellation ang. beskattning av traktamentsersättningar

i kommunal eller enskild tjänst får sina traktamentsersättningar undantagna från beskattning, därest de uppgår till samma belopp som för befattningshavare i motsvarande statliga tjänst. Riksdagens uttalande i samband med begäran om utredning innefattade önskemål av samma innebörd. Med hänsyn till frågans betydelse och till den långa tid som nu förflutit sedan riksdagen begärde utredning är det angeläget, att denna slutföres så att förslag till gynnsammare skatte regler snarast förelägges riksdagen.

Med hänvisning till vad ovan framhållits, anhåller jag om kammarens tillstånd att till statsrådet och chefen för finansdepartementet få framställa följande fråga:

Vill herr statsrådet medverka till att pågående utredning rörande reformering av reglerna för beskattning av traktamentsersättningar slutföres i sådan tid att förslag kan föreläggas riksdagen innevarande år?

Även denna anhållan bifölls.

Anmäldes och bordlades följande under sammanträdet till herr talmannen avlämnade motioner:

nr 1, av herr *Elmgren m. fl.*, om befrielse från arvsskatt beträffande legat till internationell hjälpverksamhet;

nr 2, av herr *Kronstrand m. fl.*, angående förordning om rätt till utjämning av statlig inkomstskatt å merinkomst i vissa fall, m. m.;

nr 3, av herr *Stefanson m. fl.*, om utredning angående avskaffande av punkt-skatter; samt

nr 4, av herr *Peterson, Eric*, och herr *Nyman*, angående rabatter för folkpensionärer m. fl. vid resor på statens järnvägars och postverkets busslinjer.

På framställning av herr talmannen beslöts att Kungl. Maj:ts propositioner nr 1 och 2 skulle uppföras sist på föredragningslistan för kammarens nästa sammanträde.

Justerades protokollsutdrag för denna dag, varefter kammarens sammanträde avslutades kl. 10.29.

In fidem
K.-G. Lindelöw

Tisdagen den 16 januari

Kammaren sammanträdde kl. 16.00.

Herr **FÖRSTE VICE TALMANNEN** erhöjll på begäran ordet och yttrade:

Herr talman! För vart och ett av de val, som skall förrättas vid detta plenum, ber jag att få avlämna gemensamma listor. Listorna har godkänts av de av kammaren valda ledamöterna i talmanskonferensen, och varje lista upptar namn på så många personer, som det ifrågavarande valet avser.

Herr förste vice talmannen avlämnade därefter ifrågavarande listor, tjugutre till antalet.

Företogos val av föreskrivet antal ledamöter i de ständiga utskotten, nämligen åtta ledamöter i utrikesutskottet, tio ledamöter i konstitutionsutskottet, femton ledamöter i statsutskottet, tio ledamöter i bevillningsutskottet, åtta ledamöter i bankoutskottet, åtta ledamöter i första lagutskottet, åtta ledamöter i andra lagutskottet, åtta ledamöter i tredje lagutskottet, tio ledamöter i jordbruksutskottet och tolv ledamöter i allmänna beredningsutskottet.

Sedan de av herr förste vice talmannen för dessa val avlämnade listorna, alla försedda med partibeteckningen »Den gemensamma listan», blivitt i tur och ordning av herr talmannen upplästa och av kammaren godkända, befanns, att följande personer, vilkas namn i här angiven ordning upptagits å respektive listor, utsetts till

ledamöter i utrikesutskottet:

herr Sandler
 » Strand
 » Lundström
 » Elmgren
 » Hagberg
 » Ericsson, John
 » Bengtson
 » Boheman

ledamöter i konstitutionsutskottet:

herr Elmgren
 » Damström
 fru Segerstedt Wiberg
 herr Pettersson, Georg
 » Sveningsson
 » Andersson, Torsten
 » Olsén
 » Kronstrand
 » Olsson, Erik
 » Virgin

ledamöter i statsutskottet:

herr Gillström
 » Näsström
 » Boman
 » Persson, Einar
 fröken Andersson
 herr Andersson, Birger
 » Johansson, Ivar
 » Thun
 » Andersson, Axel Johannes
 » Bergman
 » Bergh, Ragnar
 » Persson, Fritz
 » Jacobsson, Per
 » Svensson, Rikard
 » Bengtson

ledamöter i bevillningsutskottet:

herr Eriksson, Einar
 » Jansson, Erik
 » Söderquist
 fröken Ranmark
 herr Hagberg
 » Ericsson, John
 » Elofsson, Gustaf
 » Carlsson, Oscar
 » Stefanson
 » Nilsson, Yngve

ledamöter i bankoutskottet:

herr Fahlander
 » Geijer, Arne
 » Schmidt
 » Aspling
 » Hansson, Gustaf Henry
 » Stähle
 » Larsson, Nils Theodor
 » Gorthon

ledamöter i första lagutskottet:

herr Ahlqvist
 » Nyström
 » Hanson, Per-Olof
 » Svedberg, Erik
 » Arvidson
 fröken Mattson
 herr Nilsson, Ferdinand
 » Alexanderson

ledamöter i andra lagutskottet:

herr Elowsson, Nils
 » Svensson, Axel
 fru Hamrin-Thorell
 » Carlqvist
 herr Birke
 » Strand
 fru Svenson
 fröken Nordström

ledamöter i tredje lagutskottet:

herr Lindahl
 » Karlsson, Göran
 » Osvald
 » Kristiansson
 » Ohlsson, Ebbe
 » Johansson, Knut
 » Carlsson, Georg
 » Åkesson

ledamöter i jordbruksutskottet:

herr Svedberg, Lage
 » Jonsson
 » Nord

herr Andersson, Bertil
 » Eskilsson
 » Nilsson, Hjalmar
 » Hermansson
 » Mossberger
 » Hansson, Nils
 » Svärd

ledamöter i allmänna beredningsutskottet:

herr Anderson, Carl Albert
 » Möller
 » Nestrup
 » Sörlin
 » Kaijser
 » Söderberg
 » Andersson, Axel Emanuel
 » Hedström
 » Olofsson
 » Helleblad
 » Ringaby
 » Widén

Anställdes val av sex revisorer för granskning av statsverkets, riksbankens och riksgäldskontorets tillstånd, styrelse och förvaltning jämte sex suppleanter för dessa revisorer.

Den av herr förste vice talmannen för detta val avlämnade listan, som bar partibeteckningen »Den gemensamma listan», hade följande utseende:

Näsström, Emil E. Ledamot av första kammaren	Elmgren, Bengt F. Ledamot av första kammaren
Jonsson, Jon N. Ledamot av första kammaren	Persson, V. Einar Ledamot av första kammaren
Schmidt, Carl S:son Ledamot av första kammaren	Andersson, M. Axel Johannes Ledamot av första kammaren
Gillström, Anselm K. Ledamot av första kammaren	Fahländer, Gustaf R. Ledamot av första kammaren
Eskilsson, Carl E. Ledamot av första kammaren	Ohlsson, O. Ebbe M. Ledamot av första kammaren
Elofsson, Gustaf S. Ledamot av första kammaren	Fru Svenson, Gärda S. Ledamot av första kammaren

Sedan denna lista upplästs och av kammaren godkänts, förklarades hava blivit utsedda till statsrevisorer herrar Näsström, Jonsson, Schmidt, Gillström, Eskilsson och Gustaf Elofsson samt till suppleanter för dem respektive herrar Elmgren, Einar Persson, Axel Johannes Andersson, Fahlander och Ebbe Ohlsson samt fru Svenson.

Företogs val av åtta medlemmar i Nordiska rådet för tiden intill dess val nästa gång äger rum.

Den av herr förste vice talmannen avlämnade lista, som gällde detta val, upptog under partibeteckningen »Den gemensamma listan» följande namn:

Sandler
Andersson, Birger
Osvald
Strand
fröken Andersson
Gillström
Sundin
Lundström

Efter det denna lista upplästs och av kammaren godkänts, förklarades de å listan upptagna personerna hava blivit utsedda till medlemmar i Nordiska rådet.

Anställdes val av suppleanter till förut bestämt antal i de ständiga utskottet, nämligen åtta suppleanter i utrikesutskottet, tolv suppleanter i konstitutionsutskottet, tjugusju suppleanter i statsutskottet, fjorton suppleanter i bevillningsutskottet, elva suppleanter i bankoutskottet, tolv suppleanter i första lagutskottet, fjorton suppleanter i andra lagutskottet, tolv suppleanter i tredje lagutskottet, fjorton suppleanter i jordbruksutskottet och sutton suppleanter i allmänna beredningsutskottet.

Sedan de av herr förste vice talmannen för dessa val avlämnade listorna, alla försedda med partibeteckningen »Den gemensamma listan», blivit i tur och ordning av herr talmannen upplästa och av kammaren godkända, befanns, att följande personer, vilkas namn i här an-

given ordning upptagits å respektive listor, utsetts till

suppleanter i utrikesutskottet:

herr Andersson, Birger
» Pettersson, Georg
» Boman
» Aspling
» Virgin
» Geijer, Arne
» Johansson, Ivar
» Hansson, Nils

suppleanter i konstitutionsutskottet:

herr Anderson, Carl Albert
» Dahl
» Källqvist
» Sörlin
» Enarsson
» Pettersson, Harald
» Aspling
» Hilding
» Karlsson, Göran
» Palm
» Isacson
» Billman

suppleanter i statsutskottet:

fru Wallentheim
herr Söderberg
» Nestrup
» Mårtensson
» Birke
» Petersson, Bertil
» Larsson, Nils Theodor
» Palme
» Edström
» Gustavsson, Bengt
» Svärd
» Larsson, Herbert
» Källqvist
» Persson, Ragnar
» Larsson, Thorsten
fru Myrdal
herr Olsson, Manne
» Kaijser
» Widén
» Sundin
» Virgin
» Carlsson, Eric
» Hanson, Per-Olof
fröken Ljungberg
fru Svenson
herr Peterson, Eric
» Gustafsson, Nils-Eric

suppleanter i bevillningsutskottet:

herr Möller
 » Wörnberg
 » Lundström
 » Johansson, Tage
 » Jacobsson, Gösta
 » Hellebladh
 » Sundin
 » Wirmark
 » Kronstrand
 » Wikner
 » Nordenson
 » Jansson, Paul
 » Billman
 » Mattsson

suppleanter i bankoutskottet:

herr Larsson, Åke
 » Elowsson, Nils
 » Stefanson
 » Palm
 » Nordenson
 » Augustsson
 » Mattsson
 » Dahlberg
 » Nyman
 » Holmberg
 » Svanström

suppleanter i första lagutskottet:

fru Wallentheim
 herr Palme
 » Hilding
 » Wörnberg
 » Hernelius
 » Wikner
 » Svanström
 » Geijer, Lennart
 fru Segerstedt Wiberg
 herr Olsson, Manne
 » Jacobsson, Gösta
 fröken Nordström

suppleanter i andra lagutskottet:

herr Larsson, Lars
 » Magnusson
 » Edström
 » Berg, Gunnar
 » Kaijser
 fru Nilsson
 herr Carlsson, Eric
 » Dahlberg
 » Söderquist
 » Enarsson

herr Nyman
 » Larsson, Thorsten
 » Jacobsson, Per
 » Andersson, Axel Emanuel

suppleanter i tredje lagutskottet:

herr Larsson, Åke
 » Jansson, Erik
 » Alexanderson
 » Larsson, Herbert
 » Holmberg
 » Wirmark
 » Olsson, Ernst
 » Geijer, Lennart
 » Hansson, Nils
 » Jansson, Paul
 » Schött
 » Pettersson, Gunnar

suppleanter i jordbruksutskottet:

herr Berg, Gunnar
 » Hedström
 » Olofsson
 » Kristiansson
 » Ringaby
 » Magnusson
 » Jonasson
 » Augustsson
 » Pettersson, Gunnar

fru Nilsson
 herr Isacson
 » Gustafsson, Nils-Eric
 » Åkesson
 » Pettersson, Harald

suppleanter i allmänna beredningsutskottet:

herr Dahl
 » Johansson, Tage
 » Nord
 » Gustavsson, Bengt
 » Schött
 » Mårtensson
 » Olsson, Ernst
 » Petersson, Bertil
 fru Hamrin-Thorell
 fru Myrdal
 herr Enarsson
 » Larsson, Lars
 » Peterson, Eric
 fröken Ljungberg
 herr Jonasson
 » Pettersson, Gunnar
 » Nilsson, Ferdinand

I samband med valet av suppleanter i utrikesutskottet beslöts på framställning av herr talmannen, att riksdagens kanslideputerade skulle genom utdrag av protokollet underrättas om kammarens val av ledamöter och suppleanter i utrikesutskottet samt anmodas låta uppsätta och till kamrarna ingiva förslag till den skrivelse i ämnet, som borde till Konungen avlåtas.

Företogs val av åtta suppleanter för de av kammaren valda medlemmarna i Nordiska rådet för tiden intill dess val nästa gång äger rum.

Den av herr förste vice talmannen avlämnade lista, som avsåg detta val, upptog under partibeteckningen »Den gemensamma listan» följande namn:

Ahlkvist
 Pettersson, Georg
 Andersson, Axel Johannes
 fröken Ranmark
 Hernelius
 Geijer, Arne
 Nilsson, Jan-Ivan, i Tvärålund
 fru Segerstedt Wiberg

Efter det denna lista upplästs och av kammaren godkänts, förklarades de å listan upptagna personerna hava blivit utsedda till suppleanter i Nordiska rådet.

På framställning av herr talmannen beslöts att riksdagens kanslideputerade skulle genom utdrag av protokollet underrättas om kammarens val av medlemmar och suppleanter i Nordiska rådet samt anmodas låta uppsätta och till kamrarna ingiva förslag dels till förordnanden för de valda, dels ock till skrivelse till Konungen med anmälan om de förrättade valen.

Justerades protokollet för den 10 innevarande månad.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades herr *Andersson, Torsten*, för tiden den 16—den 19 innevarande månad

för beivstande av Europarådets rådgivande församlings session i Strasbourg.

Föredrogs och lades till handlingarna Kungl. Maj:ts på rikssalen överlämnade berättelse till 1962 års riksdag om vad i rikets styrelse sig tilldragit.

Föredrogs och hänvisades till behandling av lagutskott Kungl. Maj:ts proposition nr 3, med förslag till lag om ändring av övergångsbestämmelserna till lagen den 18 april 1935 (nr 113) med vissa bestämmelser om arbetsförmedling.

Föredrogs och hänvisades till jordbruksutskottet Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 4, angående försäljning av viss kronoegendom; och

nr 5, angående befrielse i visst fall från betalningsskyldighet till kronan.

Föredrogs och lades till handlingarna Kungl. Maj:ts skrivelse nr 9, med tillkännagivande, att Kungl. Maj:t förordnat statsrådet Rune Hermansson att under innevarande riksdag utöva den befattning med riksdagsärenden, som jämlikt § 46 riksdagsordningen tillkommer en ledamot av statsrådet;

och skulle underrättelse om denna skrivelses innehåll genom utdrag av protokollet meddelas vederbörande utskott samt riksdagens kanslideputerade.

Föredrogs och hänvisades till behandling av lagutskott Kungl. Maj:ts proposition nr 11, med förslag till lag om fortsatt giltighet av hembiträdeslagen den 30 juni 1944 (nr 461).

Föredrogs och hänvisades motionerna nr 1—3 till bevillningsutskottet och

motionen nr 4 till allmänna beredningsutskottet.

Föredrogs och hänvisades till statsutskottet riksdagens revisorers berättelse över den år 1961 av dem verkställda granskningen av statsverket.

Föredrogs och hänvisades till bankoutskottet riksdagens revisorers berättelser

dels om den år 1961 av dem verkställda granskningen av riksbanken,

dels ock om den år 1961 av dem verkställda granskningen av riksgäldskontoret.

Föredrogs och hänvisades till behandling av lagutskott

dels justitieombudsmannens till innevarande riksdag avgivna ämbetsberättelse,

dels ock militieombudsmannens vid innevarande riksdag avgivna ämbetsberättelse.

Anmälades och bordlades följande till kammaren överlämnade kungl. propositioner:

nr 6, med förslag till förordning om skattefrihet för belopp, som utgår på grund av vissa s. k. riskgarantier;

nr 7, angående godkännande av avtal mellan Sverige och Grekland för undvikande av dubbelbeskattning och förhindrande av skatteflykt beträffande skatter å inkomst och förmögenhet;

nr 8, angående godkännande av tilläggsavtal till avtalet den 27 oktober 1953 mellan Konungariket Sverige och Konungariket Danmark angående handräkning i skatteärenden;

nr 13, angående godkännande av avtal mellan Sverige och Republiken Sydafrika för undvikande av dubbelbeskattning beträffande skatter å kvarlåtenskap;

nr 14, med förslag till lag om ändrad lydelse av 30 § 3 mom. kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370);

nr 15, med anhållan om riksdagens yttrande angående vissa av Internationella arbetsorganisationens allmänna

konferens år 1961 vid dess fyrtiofemte sammanträde fattade beslut;

nr 16, med förslag till lag angående fortsatt giltighet av lagen den 3 juni 1955 (nr 272) om inskränkning i rätten att förvärva jordbruksfastighet (jordförvärvslagen);

nr 17, angående fortsatt disposition av vissa äldre anslag inom kommunikationsdepartementets verksamhetsområde;

nr 18, angående bemyndigande för Kungl. Maj:t att besluta i fråga om vissa postavgifter;

nr 20, med förslag till lag om fortsatt giltighet av lagen den 21 mars 1952 (nr 98) med särskilda bestämmelser om tvångsmedel i vissa brottmål; och

nr 21, angående frågor om befrielse från ersättningsskyldighet till kronan.

Upplästes och lades till handlingarna följande till kammaren inkomna

Protokoll, hållet vid sammanträde med herr talmannen och herrar vice talmän i riksdagens första kammare samt de kammarens ledamöter, som blivit utsedda att jämte dem tillsätta befattningshavare hos kammaren, den 12 januari 1962.

Till en början beslöto herrar deputerade, att kanslitjänstemännen skulle tills vidare utgöras av en notarie, tre förste stenografer, tolv stenografer, en förste kanslist samt fem kanslister, därav en tillika registrator och två kansliskrivare.

Herrar deputerade antogo för tjänstgöring tills vidare såsom

notarie (stomnotarie):

Gemert, Solveig, fru;

förste stenografer:

Stäckig, Sven, redaktör,
Hedelius, Erik, f. d. kammarrättsråd,
och

Ekman, Ernst L., redaktör;

stenografer:

Julin, Gösta, redaktör,
Eriksson, Arnold, fil. kand.,

Grass, Nils, förste kanslisekreterare,
Lagerström, Lennart, biträdande direktör,

Nilsson, Lars, pol. mag. matematiker,
Elfner, Tord, e. o. förste byråsekreterare,

Wickberg, Sven, fil. mag.,
Gunnarson, Bengt, jur. kand.,
Sköldvall, Johnny, t. f. förste kanslisekreterare,
Svahnström, Bertil, redaktör,
Holmberg, Bo, och
Löfving, Arne, fil. stud;

förste kanslist:

Stenwall, Wilhelm, byråsekreterare;

kanslist, tillika registrator:

af Petersens, Fritz, förste kanslisekreterare;

kanslister:

von Krusenstjerna, Gunnar, t. f. förste kanslisekreterare, och
Ovegård, Lars, byrådirektör;

kanslister (kansliskrivare):

Stark, Lilian, fru, och
Bock, Ingeborg, fru.

Det skulle antecknas, att fru Gemert, af Petersens och fru Bock redan den 1, Stenwall den 7, fru Stark den 8, von Krusenstjerna den 9 samt Stäckig och Sköldvall den 10 innevarande januari på särskild anmodan inträtt i tjänstgöring hos kammaren.

Det skulle åligga den sålunda antagna personalen att vid behov och i den mån ske kunde utföra jämväl annan tjänstgöring hos riksdagen.

Reservstenograf skulle tillsättas efter det stenografprov hållits den 15 innevarande januari månad.

År och dag som ovan.

In fidem
K.-G. Lindelöw

Interpellation ang. rätt för änka att i vissa fall erhålla befrielse från pensionsavgift

Herr LARSSON, LARS, (s) erhöll på begäran ordet och anförde:

Herr talman! Vid utformandet av familjepensioneringen inom folkpensionen, vilken lag trädde i kraft den 1 juli 1960, gjordes alla pensionsfall efter reformens ikraftträdande oberoende av inkomstprövning, under det att inkomstprövningen bibehölls för dem som blivit änkor tidigare.

Som en konsekvens av att inkomstprövningen slopades ändrades även reglerna för erläggande av pensionsavgifter. Den som uppstår änkepension är, oavsett pensionen är inkomstprövad eller icke inkomstprövad, skyldig att i fortsättningen erlagga pensionsavgift, vilken f. n. utgår med 4 % på den till statlig beskattning taxerade inkomsten.

Mot motivet till denna förändring kan knappast några större invändningar resas. Om man betänker att utöver en icke inkomstprövad änkepension, i fortsättningen även familjepension från ATP kommer att utgå till de änkepensionsberättigade, då har som regel vederbörande ekonomisk bärkraft nog för att kunna erlagga en avgift till sin egen ålderspensionering.

Vad som emellertid saknas är en författningens enlig möjlighet att befria dem från skyldighet att erlagga pensionsavgift, som uppenbart saknar ekonomiska möjligheter därtill. Till den gruppen är att hänföra de änkor till vilka utgår en inkomstprövad familjepension. De har tidigare varit befriade från pensionsavgift men fr. o. m. 1961 års taxering författningens enligt debiterats sådan.

Då pensionen under år 1961 utgick med 2 800 kronor, betyder det för dem, som inga andra inkomster har, en avgift på ca 100 kronor vid 1962 års taxering. Om vederbörande dessutom kunnat skaffa sig någon inkomst upp till de 1 000 kronor, då reduceringen av pensionsbeloppet sätter in, så kommer självfallet den inkomsten också att påverka storleken av pensionsavgiften.

Det är sålunda människor under myc-

Interpellation om viss återbetalning av avgift vid försenad skatteinbetalning

ket blygsamma ekonomiska villkor som nu påförts avgifter från vilka de tidigare varit befriade. En person som däremot uppbär invalid- eller ålderspension i samma storlek och dessutom kan ha en inkomst, så att den totalt något överstiger de belopp jag förut nämnt, erhåller som regel fullständig skattebefrielse, genom att taxeringsmyndigheterna har möjlighet att bevilja extra ortsavdrag till dem som har nedsatt skatteförmåga.

Pensionsavgiften är emellertid att hänföra till socialförsäkringsavgifterna, och varken taxeringsmyndigheterna eller den lokala skattemyndigheten kan f. n. göra något för att befria den skattskyldige från att erlägga avgiften, även om ekonomiska skäl talar därför. Den enda möjlighet som torde finnas för att få pensionsavgiften avskriven är att man konstaterat att några utmättningsbara tillgångar hos vederbörande icke finnes.

Enligt min mening kan det ifrågasättas om avsikten med de förändringar som vidtogs 1960 i fråga om skyldighet att erlägga pensionsavgift var avsedda att ge denna effekt. Bakom beslutet låg, som jag tidigare nämnt, snarast insikten om att en icke inkomstprövad förmån icke generellt borde befria från skyldighet att erlägga vissa andra avgifter.

För att komma till rätta med detta problem, som visserligen har begränsad omfattning, men berör människor med ringa ekonomisk bärkraft, finns såvitt jag kan se två möjligheter att välja på.

Dels kan man höja inkomstgränsen för erläggande av socialförsäkringsavgifter, varvid dock alla inkomsttagare komme att beredas en förmån, dels kan man också ta fasta på vad socialförsäkringskommittén i ett par sammanhang framhållit, nämligen att pensionsavgiften knappast längre är att anse som en renodlad försäkringsavgift, utan mera som en specialskatt.

Accepterar man denna synpunkt, borde det vara möjligt att genom ganska enkla förändringar i gällande författningar och utan att gripa in i kommande lösningar av hur socialförsäkringarna skall finansieras hänföra även pensionsavgiften till de skatter där taxeringsmy-

digheterna efter prövning i varje särskilt fall kunde medge befrielse.

Med anledning av det nu anförda anhåller jag om första kammarens tillstånd att till statsrådet och chefen för finansdepartementet få framställa följande fråga: Är finansministern villig att medverka till en förändring av reglerna för debitering av pensionsavgift dithän att befrielse kan medgivas den vars huvudsakliga inkomst utgöres av änkepension inom folkpensioneringen och därest så erfordras beredd att snarast förelägga riksdagen beslut därom.

På gjord proposition medgav kammaren, att ifrågavarande spörsmål finge framställas.

Interpellation om viss återbetalning av avgift vid försenad skatteinbetalning

Ordet lämnades på begäran till herr SCHÖTT (h), som yttrade:

Herr talman! Sjätte och sista uppbördsterminen för erläggande av preliminär skatt för år 1961 utlöppte med lördagen den 13 januari.

I den minneslista för januari månad, som återfinnes på den allmänt förekommande bordsalmanackan, läses emellertid följande: »Under tiden fr. o. m. den 8 t. o. m. den 15 äger uppbörd av skatt rum, varvid till betalning förfallande skatt skall inbetalas å fast postanstalt inom riket eller i viss penninginrättning...»

Almanackan, som är utgiven med Vetenskapsakademiens uteslutande privilegium, har här tyvärr lämnat en felaktig upplysning: att skatt skulle kunna erläggas t. o. m. den 15 i stället för rätteligen t. o. m. den 13.

Härigenom har vissa skattskyldiga, vilkas antal givetvis är svårt att beräkna, kommit att erlägga sin skatt för sent, varför de drabbats av den extra avgift, som omnämnes i 54 § uppbördsförordningen och som erlägges vid inbetalning efter uppbördsterminen och senast den 18 i samma månad som denna.

Enligt sista stycket i nämnda paragraf må länsstyrelse, då särskilda omständig-

Interpellation ang. översyn av bidragsbestämmelserna för skogliga samverkansområden i lappmarkerna

heter därtill föranleder, förordna om återbetalning, helt eller delvis, av ifrågavarande avgift.

Då i föreliggande fall de skattskyldiga blivit vilseledda genom en uppgift, som av dem uppfattats som auktoritativ, synes av billighetsskäl fullständig återbetalning av nämnda avgift böra medges.

Av praktiska skäl synes central anvisning till länsstyrelserna härom böra meddelas.

Under åberopande av det anförda anhåller jag härmed om kammarens tillstånd att till statsrådet och chefen för finansdepartementet få framställa följande fråga:

Vill herr statsrådet medverka till att de skattskyldiga som genom felaktig uppgift i almanackans minneslista kommit att erlægga sin skatt först den 15 i stället för rätteligen senast den 13 januari erhåller fullständig återbetalning av i 54 § uppborädsförordningen omnämnd avgift?

Det sålunda begärda tillståndet lämnades av kammaren.

Interpellation ang. översyn av bidragsbestämmelserna för skogliga samverkansområden i lappmarkerna

Herr **OLOFSSON** (fp) fick nu ordet och anförde:

Herr talman! I motioner till förra årets riksdag föreslogs, att riksdagen skulle besluta att av det anslag som anvisats för nästa budgetår till åtgärder för ökad skogsproduktion i Norrland en viss del måtte få disponeras för nybildning av s. k. samverkansområden i lappmarkerna. Detta skulle ske efter prövning i skogsstyrelsen. I jordbruksutskottets utlåtande nr 32 framhölls följande:

»Behovet av fortsatta åtgärder inom de redan bildade skogsvårdsområdena i lappmarkerna är såsom framgår av de i ämnet väckta motionerna stort. Med hänsyn till att ett påskyndande av ifrågavarande i stor utsträckning redan färdigplanerade skogsvårdsåtgärder fram-

står som betydelsefullt såväl för markägarna som för skogsbruket över huvud i berörda trakter, vill utskottet i anledning av de motionsvis framförda förslagen förorda, att under posten till bidrag till skogsvårdsområdena i lappmarkerna m. m. för nästa budgetår beräknas ett belopp av 2 300 000 kronor.»

Utskottet ansåg emellertid bl. a., att en översyn borde ske i syfte att erhålla en på för skogsbruket mera tidsenliga och rationella normer inriktad anpassning av vederbörande författningsföreskrifter. Härvid avses bl. a. att för lappmarkerna införa liknande regler för skogsvårdsområdena (eller s. k. samverkansområden) som gäller för övriga delar av landet. I avvaktan härpå ansåg utskottet, att det tillstyrkta beloppet icke skulle få disponeras för bidragsgivning till nybildning av skogsvårdsområden i lappmarkerna enligt nu gällande regler.

I skogsstyrelsens petita föreslås, att för nästkommande budgetår ett försöksanslag på 1,5 milj. kr. bör beviljas till samverkansområden enligt de nya bestämmelser, som kommer att föreslås av den begärda utredningen.

Kungl. Maj:t har emellertid för sin del inte velat bifalla skogsstyrelsens förslag på detta område utan menar, att bidragsgivningen till nya samverkansområden bör anstå i avvaktan på den i statsverkspropositionen annonserade utredningen.

Med hänvisning till det ovan anförda anhåller jag om kammarens tillstånd att till statsrådet och chefen för jordbruksdepartementet få rikta följande frågor:

1. När väntas den i statsverkspropositionen Bil. 11 meddelade utredningen angående översyn av bidragsbestämmelserna för samverkansområden på det skogliga området i lappmarkerna bli tillsatt?

2. När beräknar herr statsrådet att de nya bestämmelserna, som denna utredning har till uppgift att utarbeta, kommer att kunna tillämpas?

På gjord proposition bifölls herr Olofssons berörda anhållan.

Anmäldes och bordlades följande under sammanträdet till herr talmannen avlämnade motioner:

nr 5, av herr *Andersson, Axel Emanuel*, om befrielse från allmän varus katt för begagnade traktorer;

nr 6, av herr *Jonasson*, om beredande av viss tid för avveckling av skogs konto i dödsbo med en delägare;

nr 7, av herr *Gustafsson, Nils-Eric*, och herr *Olsson, Ernst*, angående vissa ändrade bestämmelser om familjebidrag till värnpliktiga som driver näring eller rörelse;

nr 8, av herr *Sundin*, om auktorisering av bilförsäljare;

nr 9, av herr *Jonasson* och herr *Carlsson, Eric*, om högsta tillåtna spänningsvariationer vid eldistribution; samt

nr 10, av herr *Sundin*, om införande av interimistiska körkort.

På framställning av herr talmannen beslöts att Kungl. Maj:ts propositioner nr 1 och 2 skulle sättas sist på föredragningslistan för morgondagens sammanträde.

Justerades protokollsutdrag för denna dag, varefter kammarens sammanträde avslutades kl. 16.36.

In fidem
K.-G. Lindelöw

Onsdagen den 17 januari

Kammaren sammanträdde kl. 16.00.

Justerades protokollet för den 11 innevarande månad.

Föredrogs och hänvisades till bevillningsutskottet Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 6, med förslag till förordning om skattefrihet för belopp, som utgår på grund av vissa s. k. riskgarantier;

nr 7, angående godkännande av avtal mellan Sverige och Grekland för undvikande av dubbelbeskattning och förhindrande av skatteflykt beträffande skatter å inkomst och förmögenhet;

nr 8, angående godkännande av tilläggsavtal till avtalet den 27 oktober 1953 mellan Konungariket Sverige och Konungariket Danmark angående handräckning i skatteärenden;

nr 13, angående godkännande av avtal mellan Sverige och Republiken Sydafrika för undvikande av dubbelbeskattning beträffande skatter å kvarlåtenskap; samt

nr 14, med förslag till lag om ändrad lydelse av 30 § 3 mom. kommunalskatte-
lagen den 28 september 1928 (nr 370).

Föredrogs och hänvisades till behandling av lagutskott Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 15, med anhållan om riksdagens yttrande angående vissa av Internationella arbetsorganisationens allmänna konferens år 1961 vid dess fyrtiofemte sammanträde fattade beslut; och

nr 16, med förslag till lag angående fortsatt giltighet av lagen den 3 juni 1955 (nr 272) om inskränkning i rätten

att förvärva jordbruksfastighet (jordförvärvslagen).

Föredrogs och hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts proposition nr 17, angående fortsatt disposition av vissa äldre anslag inom kommunikationsdepartementets verksamhetsområde.

Föredrogs och hänvisades till bevillningsutskottet Kungl. Maj:ts proposition nr 18, angående bemyndigande för Kungl. Maj:t att besluta i fråga om vissa postavgifter.

Föredrogs och hänvisades till behandling av lagutskott Kungl. Maj:ts proposition nr 20, med förslag till lag om fortsatt giltighet av lagen den 21 mars 1952 (nr 98) med särskilda bestämmelser om tvångsmedel i vissa brottmål.

Föredrogs och hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts proposition nr 21, angående frågor om befrielse från ersättningskyldighet till kronan.

Föredrogs och hänvisades motionerna nr 5 och 6 till bevillningsutskottet samt motionerna nr 7—10 till behandling av lagutskott.

Anmälades och bordlades Kungl. Maj:ts till kammaren överlämnade proposition nr 25, angående fortsatt disposition av visst äldre reservationsanslag inom handelsdepartementets verksamhetsområde.

Interpellation om fortsatta försök i kariesbekämpande syfte med tillsättning av fluor i vattenledningsvatten

Herr EDSTRÖM (fp) erhöll på begäran ordet och anförde:

Herr talman! Gammal erfarenhet har lärt oss att i kampen mot sjukdom och ohälsa profylax alltid är effektivare och billigare än terapi. Detta gäller särskilt de s. k. folksjukdomarna. Tuberkulosens tillbakagång är senaste exemplet på sådan framgångsrik profylax.

Vår för närvarande mest utbredda folksjukdom är tandröten eller karies. Grundorsakerna till densamma är icke helt klarlagda. Så mycket torde man på vetenskapens nuvarande ståndpunkt kunna säga, att väsentligt bidragande orsak är att våra kostvanor är olämpliga. En väg till minskad sjukdomsfrekvens vore att ändra svenska folkets kostvanor. Det är dock en synnerligen praktiskt svårframkomlig väg.

En annan väg har anvisats därigenom att man funnit att kariesfrekvensen i sådana samhällen, där dricksvattnet innehåller fluor i viss koncentration, är betydligt mindre än i övrigt. Sådana samhällen i vårt land är t. ex. Simrishamn och Åstorp, där dricksvattnet normalt innehåller 1,2 mg fluor per liter vatten. Frekvensen av karies är där ungefär hälften mot den i Skåne för övrigt vanliga. Liknande erfarenhet föreligger från andra länder, och WHO har efter undersökning av en expertkommission föreslagit just denna koncentration 1,2 mg fluor per liter vatten såsom lämplig för förebyggande av karies utan att den därför skulle på annat sätt medföra risk eller olägenhet ur hälsosynpunkt.

Sedan ungefär 10 år tillbaka har ungefär hälften av Norrköpings befolkning druckit vattenledningsvatten, tillsatt med fluor i ovannämnd koncentration. Stadsens hälsovårdsnämnd har på detta sätt velat undersöka om sådan fluoridering skulle kunna sänka kariesfrekvensen. Undersökningen har skett efter medicinalstyrelsens prövning och godkännande. Att döma av de första resultat som nyligen publicerats har en avsevärd sänkning av kariesfrekvensen uppnåtts.

Motståndare till försöken har dock ej saknats. Hälsofrämjandets lokalavdelning i Norrköping har nyligen i ett mål, behandlat av regeringsrätten, getts rätt, när det krävt att fluorideringen skulle upphöra. Ärendet har återförvisats till vederbörande länsstyrelse för förnyad prövning. Det är nämligen denna styrelse som officiellt givit sitt tillstånd till proven.

Regeringsrätten har fattat sitt beslut med utgångspunkt från hälsovårdsstadgan och ansett att tillsatsen av fluor i detta fall icke skett för att rena vattnet eller eljest göra det lämpligt som dricks- eller hushållsvatten. Rätten har även funnit att det icke kan utslutas att fluorideringen ur hälsosynpunkt kan medföra risker eller olägenheter. Medicinalstyrelsen har emellertid icke hörts och det är huvudsakligen ur juridisk synpunkt som man prövat fallet.

Nu har ju även andra vägar för fluorbehandling av tänderna försökts. »Operation mugg» kallas den fluorbehandling som skolbarnen i vissa delar av Göteborg sedan en tid får som profylax mot karies. Ett par gånger i månaden får eleverna skölja sina tänder i en fluorlösning. Sådan väg är naturligtvis även framkomlig, men den är dels betydligt dyrbarare, dels kan den aldrig komma att omfatta mer än en begränsad del av befolkningen. Fluorideringen av vattenledningsvattnet till lämplig koncentration, som enligt samstämmig medicinsk expertis icke medför risker eller olägenheter, synes därför vara betydligt mer rationellt och för samhället angeläget.

Med anledning därav anhålles om kammarens tillstånd att till herr statsrådet och chefen för inrikesdepartementet få rikta följande interpellation:

Är herr statsrådet villig att medverka till att sådan ändring av hälsovårdsstadgan snarast kommer till stånd att fortsätta försök med fluoridering av vattenledningsvatten i lämplig koncentration för att minska kariesfrekvensen efter medicinalstyrelsens godkännande blir lagligt tillåtliga?

På gjord proposition medgav kammaren, att ifrågakvarande spörsmål finge framställas.

Anmälades och bordlades följande under sammanträdet till herr talmannen avlämnade motioner:

nr 11, av herr *Bergh, Ragnar, m. fl.*, om det framtida skolbyggandet;

nr 12, av herrar *Källqvist* och *Widén*, om statsbidrag till kostnader för vissa disciplinfrämjande åtgärder samt för organiserad läxhjälp på försöksskolans högstadium;

nr 13, av fröken *Ljungberg* och herr *Bergh, Ragnar*, om partiell tjänstledighet samt deltidstjänstgöring för folk- och småskollärare, m. m.;

nr 14, av fru *Segerstedt Wiberg*, om de tekniska läroverkens lärarförsörjning;

nr 15, av herr *Lundström m. fl.*, om åtgärder för tillgodoseende av personalbehovet inom de sociala och medicinska vårdområdena;

nr 16, av fröken *Ljungberg m. fl.*, om inrättande av särskilda studentprästbefattningar, m. m.;

nr 17, av herr *Bengtson m. fl.*, angående omläggning av den allmänna varuskatten från detaljhandelsledet till parthandels- eller fabriktionsledet, m. m.;

nr 18, av herr *Bengtson m. fl.*, angående förordning om rätt till utjämning av statlig inkomstskatt å merinkomst i vissa fall, m. m.;

nr 19, av herr *Bengtson m. fl.*, om åtgärder för stimulans av näringslivets utveckling och differentiering i avfolkningsregionerna;

nr 20, av herr *Elofsson, Gustaf, m. fl.*, om visst ökat statligt stöd för den svenska tobaksnäringen;

nr 21, av herr *Gustafsson, Nils-Eric*, och herr *Sundin*, om möjlighet att överföra skogskonto på ny fastighetsägare i vissa fall;

nr 22, av herr *Jonasson m. fl.*, om prövning i särskild ordning av frågan om värdepappersavdrag för byggnad;

nr 23, av herr *Mattsson*, om stimulans av det personliga sparandet;

nr 24, av herr *Palm* och herr *Johans-*

son, Knut, om bidrag till riksdagsledamöters studieresor i utlandet;

nr 25, av herrar *Lager* och *Öhman*, om utredning för åstadkommande av en ny aktiebolagslag;

nr 26, av herrar *Lager* och *Öhman*, om utredning för genomförande av fyr-tio timmars arbetsvecka senast år 1967;

nr 27, av herrar *Lager* och *Öhman*, om skydd för anställda mot uppsägning och permittering;

nr 28, av herr *Lundström m. fl.*, angående likalönsprincipen, m. m.;

nr 29, av herr *Lundström m. fl.*, angående likalönsprincipens genomförande inom statsförvaltningen;

nr 30, av herr *Mårtensson*, om bestämmelser rörande tillstånd att förändra vattnets kemiska beskaffenhet i allmän vattenledning;

nr 31, av herr *Osvald m. fl.*, om bestämmelser som medgiver tillsättande av fluor till dricksvatten;

nr 32, av herr *Jonasson*, om översyn av lagstiftningen beräffande köp av skog på rot;

nr 33, av herr *Mårtensson*, angående utredning om införande av obligatorisk salmonellakontroll i större höns- och kycklingfarmer;

nr 34, av herr *Källqvist*, om utredning rörande utbildningsfrågor inom teaterns, filmens, radions och televisionens områden;

nr 35, av fröken *Nordström m. fl.*, om vissa åtgärder i syfte att beakta de rörelsehindrades problem;

nr 36, av herr *Pettersson, Harald, m. fl.*, om utredning rörande behovet av natur- och fritidsreservat, m. m.;

nr 37, av herrar *Öhman* och *Lager*, om utbyggnad och effektivisering av industrihälsövården.

Justerades protokollsutdrag för denna dag, varefter kammarens sammanträde avslutades kl. 16.13.

In fidem

K.-G. Lindelöw